

‘PERFECT STORM’ VOOR KATOEN

TEKST: KOEN LAUWERS (FINANCIËEL ANALIST)

Katoen was nooit eerder zo duur. Oorzaak: een aanhoudend aanbodtekort en een spectaculaire toename van de vraag.

Binnen de grondstoffenfamilie presteren de granen en landbouwgrondstoffen de voorbije weken en maanden opvallend sterk. Suiker maakte de prijsdaling van dit voorjaar vrijwel volledig goed en noteert bijna op het recordniveau van begin dit jaar. Ook de koffieprijs nam een hoge vlucht waardoor de grondstof sinds augustus 1997 niet meer zo duur was. De absolute uitblinker is echter katoen.

Sinds de oprichting van de New York Cotton Exchange in 1870 lag de katoenprijs nooit eerder zo hoog. Op de Amerikaanse InterContinentalExchange (ICE) werd een pond vorige week tegen 128,5 dollarcent verhandeld en op de Chinese Zhengzhou Commodity Exchange (ZCE) bereikte katoen eveneens een recordprijs. Doordat kopers steeds agressiever tegen elkaar opbieden, werd katoen de voorbije drie maanden ruim 60 procent duurder.

CONCENTRATIE VAN VRAAG EN AANBOD

De globale katoenmarkt is geografisch vrij sterk geconcentreerd. De vier grootste producenten zijn China (28% van het aanbod), gevolgd door India (22%), de Verenigde Staten (16%) en Pakistan (10%). Aan de vraagzijde is de dominantie van Azië nog indrukwekkender. Dit komt omdat het Westen de voorbije decennia vrijwel alle textielproductie naar Azië heeft uitbesteed. Die regio wordt niet zonder reden het kledingatelier van de wereld genoemd. China

zal in het oogstjaar 2010-2011 niet minder dan 40 procent van de totale vraag voor zijn rekening nemen, gevolgd door India met 19 procent en Pakistan met 12 procent. Deze drie landen staan dus in voor bijna drie kwart van de wereldwijde vraag. Met Turkije er nog bij (aandeel van 6% in de consumptie) is dat zelfs bijna 80 procent.

Bijna alle grote katoenproducenten zijn dus tegelijk ook grote verbruikers van het gewas. De enige uitzondering zijn de Verenigde Staten, die bijgevolg de belangrijkste exporteur zijn. Daarnaast heeft ook India onder normale omstandigheden een overschot aan exportcapaciteit. Dergelijke omstandigheden waren er vorig jaar echter niet. Na een tegenvallende opbrengst besliste India om in het oogstjaar 2009-2010 de export van katoen tijdelijk op te schorten. De Indiërs wilden voorkomen dat zij over onvoldoende katoen zouden beschikken om in de eigen consumptie te voorzien zonder de strategische voorraden aan te spreken.

Het voornaamste slachtoffer van de Indiase beslissing was China. Dit betekende dat China zich nog meer dan vroeger in de Verenigde Staten moest bevoorraden. De Amerikaanse oogst werd vorig najaar echter verstoord door hevige regenval en daalde naar het laagste peil sinds het oogstjaar 1989-1990. De hoeveelheid landbouwoppervlakte die gebruikt wordt voor de teelt van katoen lag vorig jaar op het laagste niveau sinds 1983. Voor 2010/2011 wordt op een licht herstel gerekend. Tot overmaat van

ramp had ook China zelf te kampen met problemen aan de aanbodzijde. Door het strenge winterweer en problemen met de transportinfrastructuur daalde de oogst op jaarbasis met 11 procent naar het laagste niveau sinds 2006.

SLINKENDE VOORRADEN

Het aanhoudend krappe aanbod en de sterke toename van de vraag hebben ook de voorraden fors onder druk gezet. Na het oogstjaar 2008-2009 bevonden deze zich nog op een comfortabel hoog niveau, maar daar kwam dit jaar verandering in. Het Amerikaanse ministerie van Landbouw (USDA) heeft de prognose voor de wereldwijde katoenvoorraad na het oogstjaar 2010-2011 recentelijk verlaagd van 47 naar 45 miljoen balen (1 baal = 480 pond). Dit komt overeen met 37 procent van de jaarlijkse consumptie, wat het laagste niveau is sinds het oogstjaar 1994-1995. Een jaar eerder bedroeg de verhouding tussen voorraden en consumptie nog 44 procent.

In de Verenigde Staten is de situatie nog dramatischer. In amper één oogstjaar tijd zijn de voorraden er gehalveerd van 38 naar 19 procent van de verwachte vraag. Voor 2010-2011 rekt het USDA op een verdere terugval naar amper 14 procent, het laagste niveau sinds 1994.

China slaagt er uiteraard niet in om de dans te ontspringen. De meest recente gegevens gaan uit van een verhouding tussen voorraden en consumptie van 28,5 procent. Sinds het oogstjaar 1993-1994 was de